

Вітрова гора (уривок)

Анна Багряна

Увага! Ви читаєте уривок (ознайомчий фрагмент твору). Купуйте повну книжку [на сайті видавництва Наш Формат](#)

...Ах,

нікого так я не люблю, як вітра вітровіння, його шляхи, його боління

і землю,

землю свою.

Павло Тичина, "Вітер з України"

Я і досі завжди з хвилюванням входжу в передосінню золотисту втому полів,
я і досі не можу спокійно дивитися на останні, сизі від негоди, вітряки...

Мені іноді здається, що я теж схожий на вітряка, який основою, хрестовиною
тримається чорної, репаної землі, а крилами жадає неба...

Михайло Стельмах, "Гуси-лебеді летять"

Початок

"Людам потрібна наша сила..."

Вродливий синьоокий легінь із чорними кучерями до плечей стояв перед величезною брамою, намагаючись приборкати хвилювання, що несподівано накопилось на нього. Одягнений він був у довгу світло-сіру сорочку. Широчезні рукави, що майже повністю ховали його долоні, нагадували крила. Сорочка була вишита золотими і срібно-блакитними нитками. Поділ і краї рукавів мали однакові орнаменти: дві паралельні лінії, а між ними — нахилені одна до одної рисочки, що з'єднувалися в одну нескінченну "змійку". Спереду, на грудях, було вишите сонце, а в сонці — перевернутий квадрат, діагоналі якого утворювали хрест. Кожна із чотирьох ліній хреста одночасно була й основою трикутника. Чотири рівні трикутники, з'єднані між собою в точці

перетину діагоналей, ніби рухалися по колу, за годинниковою стрілкою.

Такий самий знак був зображений і на брамі.

У лівій руці хлопець тримав музичний інструмент, схожий на флюяру. Правою нерішуче тягнувся до ледве видимої мотузки, що висіла над клямкою.

Нарешті набрався сміливості і рвучко смикнув за мотузку.

Десь угорі засурмили сурми, довкола нього загуло, засвистіло. Повільно, зі страшним скреготом, брама відчинилася.

Попереду простиралося безкрайне срібно-блакитне поле. Посеред поля легінь побачив добре знайомий йому повітряний стовп — Вічний Вихор, що розкручувався з неймовірною силою і швидкістю, здіймаючись угору спіралеподібним потоком. Неквапом рушив до того стовпа.

"Цікаво, скільки часу минуло, відколи я був тут востаннє..." — мимохіть майнуло у нього в голові, але тієї ж миті Вічний Вихор підхопив хлопця й стрімко поніс угору.

Він заплющив очі й міцно стис у руках свою флюяру.

Коли гул і свист трохи стихли, почув над собою гучний і грізний голос:

— Здоров був, Павітре!

Обережно розплющив очі — він був на Повітряному Острові, схожому на велику білу хмарину. Звів погляд угору. Перед ним на високому золотому троні сидів старий із довгим сивим волоссям і такою ж довгою сивою бородою. Сорочка його була схожа на сорочку Павітра, тільки орнаменти на рукавах і подолі були дещо інакшими, складнішими. Тут переплелися всі земні й небесні знаки: і дерево роду, і спіраль часу, і тимчасовість, і початок із кінцем, і трисуття, і зв'язок часів.

Над головою у старого мерехтіло велике вогняне коло, схоже на сонце, а з-за спини виднілися справжні крила. Як у птахів. Або в янголів. У лівій руці він тримав жезл — довгу золоту стрілу, а в правій — оздоблений коштовним камінням ріг.

— Добрий день, Діду, — ставши навколішки перед старим і шанобливо опустивши в поклони голову, промовив молодик.

— Устань! Ти знаєш, для чого я покликав тебе сюди?

Павітер несміливо підвівся й подивився Дідові прямісінько в очі. У його великих прозорих зіницях вигравали всі вітри світу. Там були і безжальні діти Посвиста — урагани з буревіями, і не менш жорстокі сини Подаги, які блукають пустелями й висушують усе живе на своєму шляху, і крижані діти Сівера, і трохи сердиті, проте добрі суховії, і підступні східні вітри, і його рідні брати — теплі й лагідні сини Погоди.

— Так. Діду. здогадуюся, — відказав, запинаючись, усе ще не годен упокорити своє сум'яття.

— Бо твій відпочинок затягнувся, — продовжив старий. — Побайдикував — і досить. Мусиш знову вирушати на землю. Там на тебе чекає багато роботи.

— На землю? — потроху почав опановувати себе Павітер. — Але ж я щойно звідти повернувся...

— Щойно?! Знаєш, скільки років минуло після того, як ти був на землі востаннє?

— Ну, точно не скажу... — зам'явся хлопець. — Але думаю, років так із двадцять-

тридцять.

Здається, його відповідь не дуже сподобалася старому.

— Двадцять-тридцять?!

— Ну, десь так.

— Ти жартуєш? Та ж після останнього твого сходження минуло шістдесят сім земних років! Уяви собі — шістдесят сім! — Дід на мить замовк, а тоді продовжив трохи виваженіше: — Звісно, за нашими, космічними мірками — це нічого, лише кілька митей, однак на землі у цей проміжок часу вміщається ціле людське життя. Розумієш? Ти промарнував ціле життя. Твої брати не можуть постійно працювати за тебе. Зрештою, вони теж потребують відпочинку.

— Вибач, Діду, але ж Ти й сам добре знаєш, що мені довелося пережити, коли я був на землі востаннє, — посмілюшав Павітер. — Якому ж вітру захочеться після такого повертатися до людей?

— Онукам Стрибога не личить бути слабодухими, — дмухнуло холодом від старого.

— Ти називаєш це слабодухістю, Діду?! Та ж Ти мене кинув у самісіньке пекло!

— У пекло тебе кинув не я, Павітере. Не смій мені дорікати.

— Гаразд, вибач, Діду. Знаю, що не Ти... Але чому Ти не дав мені більше сили, щоб я міг вийти з того страшного герцю переможцем? Чому дозволив слугам Чорнобога подолати мене, посіявши в людських серцях безпорадність, розпач і страх? Га, Діду?!

и

— Мої діти й онуки сильні, але, на жаль, не всемогутні, — поглянувши кудись у простір перед собою, вже спокійнішим голосом відказав Дід. — У кожного з вас — свій шлях. І свій герць. Часто — не на життя, а на смерть. Проте здаватися ви не маєте права. У жодному разі. Інакше світові настане кінець.

На кілька митей між ними запала глибока мовчанка. Було чути лише віддалений свист, ніби хтось розбивав повітря батогом. Тим часом у Павітровій голові вирував цілий рій запитань, які мучили його ще відтоді, як він повернувся в царство Стрибоже. Не знав, із чого почати. Що важливіше? "Вітер у голові", — чомусь так люди кажуть лише про легковажних. Згадав і мимохіть усміхнувся.

— Діду, скажи, а чому ми конче маємо прибирати людську подобу? Невже без цього — ніяк? Чому не можемо служити людям просто як сини вітрів?

Старий важко зітхнув.

— Це довга розмова, онуче. Та якщо ти вже запитав — гаразд, спробую пояснити. Колись мої діти, так само як і діти Дажбо— га, Перуна, Велеса, Дани, Лади, Мокоші, інших богів, і справді були вільними стихіями Природи, які жили разом із людьми на землі. Точніше, вони жили в кожній людській душі. Ти знаєш про це. Люди вірили в нас, відчували нас, шанували, молилися нам, приносили дари, будували храми на нашу честь. Разом зі своїми синами-вітрами я завжди охоче приходив на допомогу всім, хто до мене звертався: і мореплавцям, які підкорювали незнайомі землі, і купцям, які переправляли свій крам через море, і хліборобам, які сіяли хліб, і хоробрим воїнам, які захищали свою землю від ворогів. Але з роками, з віками, у щоденній метушні й гонитві

за власною могутністю, зробивши чимало відкриттів і винаходів, люди так запишалися собою, що розгубили віру в нас, дітей Рода. Тепер нас оспівують хіба що поети й поодинокі романтики, яких більшість має за диваків.

— Коли я був на землі, Діду, — втрутився в його оповідь Павітер, — то не раз чув від людей, що Твої діти-вітри відцуралися від Тебе і почали служити Чорнобогові...

— Людям легше перекласти усі біди світу на якусь страшну й темну силу, аніж самим повернутися обличчям до світла. Тому вони й вигадують усілякі дурниці про Чорнобога, Диявола, іще когось, — із сумом відказав старий.

— Але ж темні сили насправді існують, Діду, я бачив їх на власні очі, коли був на землі! Вони теж, як і ми, прибирають людську подобу! — не стримався легінь.

— А ніхто й не каже, що їх немає. Тільки мої діти тут ні до чого! Темні сили — це темні люди! — відрубав Дід.

— Гаразд, Діду. Але ж, погодься, буревії з ураганами теж нерідко завдають людям шкоди — руйнують їхні оселі, відбирають усе, що вони нажили роками.

— А все тому, що разом із вірою в нас люди втратили і зв'язок із нашими дітьми, порушили закони Матері Природи, — суворішим голосом заговорив старий.

— Хочеш сказати, що Природа тепер мстить людям за це? — трохи іронічно перепитав Павітер.

— Ніхто нікому не мстить, — наполегливо правив своєї Дід. — Просто в якийсь момент стихії відокремилися від людей, збайдужіли до них і зажили своїм окремішнім життям. Життям стихій.

— Знаю, — зітхнув легінь, — Твої діти-вітри теж перестали служити людям, покинувши їх напризволяще.

— Але довго так тривати не може, — продовжив Дід. — Людям потрібна наша сила й підтримка. І саме тому я вирішив відправляти на землю своїх онуків. Щоб вони стали провідниками між людьми і стихіями. Щоб спробували примирити їх і відновити загублений лад між ними.

— Усе це я знаю, — знову озвався Павітер. — Але Ти так і не пояснив мені, Діду, навіщо нам, дітям вітрів, прибирати людську подобу.

— Бо люди вірять лише в собі подібних. Ось навіщо, — спокійно відказав Дід.

— Але ж ніхто з людей не знає і ніколи не повірить, що я — онук самого Стрибога!

— А їм і не треба про це знати. Ти ж приходиш на землю не для того, щоб похизуватися своєю сутністю, еге ж?.. — примружився старий.

Павітер зніяковіло опустив додолу очі.

— Ну так, не для того.

— Зрештою, ти такий не один, тому й хизуватися тобі особливо нема чим. Дякувати Родові, вас у мене на землі є цілий легіон — і Павітрів, і Зефірів, і Степовиків, і Сіверків, і Борвіїв... Крім того, онуче, не забувай, що в кожній людській душі присутня часточка душі Бога вітрів. Адже саме я вдихаю життя у все суще на землі — у дерева, квіти, у птахів, тварин і, звісно ж, у людей. Тільки з плином часу, відцуравшись мене, люди почали ховати мій дар на самому денці душі, притрушуючи його пилом байдужості й

забуття. Більшість із них так і живе, чи то пак — животіє, осліплена й оглухла, не відчуючи кайданів на своїх душах і втішаючись оманливим спокоєм. Але щастя без волі не буває. І саме тому покликання моїх онуків — здувати пил і зривати кайдани із душ людських, постійно, щомиті нагадувати людям про смак свободи, про те, що вони від самого народження мають крила і можуть літати, а отже — можуть бути щасливими! Саме завдяки вам, моїм онукам, на землі з'являються інші люди, які відчують у собі отой мій подих і живуть із ним усе своє життя, допоки Вічний Вихор знову не віднесе їх на Луки Сварожі. Таких дуже легко розпізнати. Вони — вільні, невгамовні, сильні духом. Люблять небо і птахів. У їхніх очах відбивається цілий Всесвіт. Їх нікому й ніколи не скорити. Вони нізащо не терпітимуть неволі й змагатимуться за свободу до останньої краплі крові. Бо їм ліпше вмерти, аніж бути рабами. Такі теж є моїми онуками, Павітре, а отже, і твоїми братами — "братами по духу", як кажуть люди.

Павітер добре розумів, про що говорить Дід. На землі він бачив і одних, і інших людей. Перші часто дивилися на нього з недовірою, а то й геть вороже, другі ж самі тягнулися до нього, надихаючись його силою. Хоча... вряди-годи йому справді вдавалося прихилити до себе й отих, перших. Це було вкрай важко, проте саме в такі хвилини він почувався як ніколи щасливим, адже виконував одне з найважливіших своїх призначень на землі — множив силу Стрибожу.

— І таких насправді вже багато, — прочитав його думки Дід. — Однак їх іще недостатньо для того.

— Щоб подолати Чорнобога? — знову не стримався Павітер.

Старий лише мовчки усміхнувся, а за якийсь час заговорив до хлопця знову:

— Знаєш, про що я мрію найдужче? Що колись усі стихії Природи, всі діти Роду знову повернуться до людей і озвуться в їхніх серцях. Так, як озивається вітер у серцях тих, до кого приходять мої онуки. І, можливо, тоді у світі нарешті запанує Вічний Лад.

Павітер слухав діда, сумно опустивши голову. Невже на ближчі сімдесят, а то й більше років йому доведеться забути про хмари, серед яких він так любить літати? Хоча, з іншого боку, у земному житті теж є свої переваги...

— Діду. а чи можу я цього разу народитися в якомусь іншому місці, можливо, навіть на іншому континенті?

— Ти маєш право оселитися там, де тобі заманеться, Павітре. У цьому ти вільний, — спокійно відказав на те Дід. — На Луках Сварожих — сила-силенна душ, які знову збираються на землю. Знайди серед них свою — ту, котра готова прожити своє наступне життя разом із тобою. Котра захоче бути і людиною, і вітром водночас. Обери собі батьків і — вперед. Проте май на увазі й те, що рано чи пізно тобі все одно доведеться повернутися на місце своєї земної сили. Бо лише там ти зможеш пригадати, ким є насправді. І лише звідти зможеш продовжити свій шлях — шлях онука Стрибожого.

— Гарзд, Діду. Тоді... прошу поблагословити мене на нове сходження, — Павітер опустився перед старим на коліна.

— Благословляю! — врочисто промовив старий, піднявши вгору свій жезл-стрілу і тричі протрубивши в золотий ріг.

По таких словах його онукові годилося б сказати "Дякую", а тоді підвестися і, заплющивши очі, чекати, коли Вічний Вихор віднесе його назад до брами.

Однак він продовжував стояти навколішки на Повітряному Острові, перед троніи Бога вітру. Було видно: щось його непокоїть, щось розриває його невгамовну вітряну душу на тисячі дрібних шматків.

— Благословляю! — повторив Стрибог.

— Діду. я ще хотів запитати в Тебе дещо. Тільки не гнівайся, добре? — легінь нарешті повільно підвівся і знову подивився старому в очі.

— Не гніватимусь. Запитуй, — спокійно відповів той.

— Чи є в мене шанс. знову зустріти на землі. свою кохану?..

— Шанс завжди є. А от чи зможеш ти ним скористатися — залежить лише від тебе.

— Дякую, Діду, — промовив Павітер, але не встиг уклонитися старому.

Вічний Вихор вже підхопив його і поніс до брами. Повітряний Острів залишився далеко позаду, а точніше — високо вгорі.

Переконавшись, що брама за ним зачинилася, Павітер зітхнув і полетів на Луки Сварожі.

"Чому в людей немає крил?.."

Дейв сидів біля ілюмінатора і роздивлявся хмарини. Вони були то блідо-димчастими, вайлуватими й хаотично розкиданими по небу, то, навпаки, легко стелилися унизу рівними білосніжними рядами, нагадуючи розоране поле чи якийсь казковий сад. Дивно, бо коли дивишся на такі хмари знизу, стоячи на землі, вони здаються схожими на піднебіння.

Цікаво, чи боляче небу, коли літаки дряпають його піднебіння? Чи це те саме відчуття, коли м'ятні льодяники дряпають піднебіння людини? Але ж льодяники — солодкі. Це пом'якшує біль. А літаки? У літаках літають люди. У кожного з них є якісь мрії. Іноді мрії у тисячу разів солодші від льодяників.

У нього теж є своя солодка мрія.

Завжди під час польотів Дейв думав про одне й те саме. Чому в людей немає крил? Чому Бог сотворив нас такими недосконалими? От і цього разу, стомившись дивитися на хмари, хлопець заплющує очі й уявляє, що летить не в літаку, міцно пристебнутий ремінем до сидіння, а на власних крилах — вільно, легко, стрімко. Так, як літають птахи. Чи янголи. А ще краще — вітри. Мабуть, це неймовірне відчуття. Хоча чому "мабуть"? Він напевно знає: так і є! Відчуття — неймовірне! Бо вже літав безліч разів...

І ось зараз. знову...

Лунає чарівна, напpавду неземна музика, схожа на звуки флейти, однак у тисячу разів проникливіша, сильніша, глибша. Ця музика виходить із його вуст, із грудей і легень. Його серце переповнене радістю, яка от-от вихлюпнеться в повітря і залле

собою весь простір довкола. Він мчить на великій швидкості, обганяє літаки, опускається вниз, пролітає над самою землею, торкаючись засніжених вершин невідомих гір, злегка розгойдуючи хвилі океану, а тоді знову стрімко здіймається ввись — і там, угорі, грається хмарами, розтягує їх, наче тісто, рве на шматки, ліпить із тих шматків усілякі химери, а тоді щосили дмухає на них і відпускає на землю. Та скоро це заняття йому набридає, і він знову починає ширяти по небу... Аж ось унизу бачить знайому гору. Там щось бовваніє. І рухається. Якийсь знак. Хоче спуститися нижче, щоб розгледіти його, та вмить відчуває сильний поштовх...

— Синку, прокидайся, літак приземлився, ми вже в Україні, — чує над собою тремтливий голос мами.

Мама плаче?..

* * *

Дейв народився в Торонто, в напівукраїнській родині. Його мама Кетрін була родом із Києва. На початку 1990-х мамині батьки вирішили переїхати до Канади. Кетрін, яка тоді ще була Катєю, саме закінчувала сьомий клас, а її брат Юрко був випускником. Дейвові баба з дідом продали свою трикімнатну квартиру в центрі Києва, а речі роздарували родичам і знайомим. Із собою взяли лише старі фотоальбоми, дідів фотоапарат, бабині прикраси і дещо з улюблених книжок.

На відміну від більшості тогочасних київських родин, їхня родина була україномовною. Бабуся Оксана працювала викладачкою в університеті. Дід Василь, журналіст за фахом, тривалий час був кореспондентом однієї столичної газети, а коли газету закрили, став підробляти вільним фотографом і писати статті одразу до кількох видань. Однак, як не крутився, його гонорарів укупі зі скромною вчительською платнею дружини ледве вистачало, щоб прогодувати родину. Тож довелося шукати кращої долі на чужині.

Приїхавши в Торонто, дід Василь і баба Оксана одразу ж долучилися до активного життя української громади і записали Кетрін до недільної школи, де вона мала змогу спілкуватися з іншими дітьми із українських родин.

Дід Василь був добрим, скромним і вразливим чоловіком, який не боявся плакати — від болю, суму, радості чи розчулення. Уперше Дейв побачив дідові сльози, коли в Києві почалася Помаранчева революція. Дід дивився новини й тішився, що "нарешті українці прозріли і відстоюють власну гідність". Тоді дідові слова здавалися п'ятирічному Дейвові мало не якимись магічними заклинаннями, а мерехтливе море з помаранчевих прапорів вабило хлопця своєю недосяжністю.

* * *

Батьки Дейва познайомилися на якійсь вечірці, ще коли Кетрін навчалася на першому курсі університету. Його тато — Ні — колас Рой — був канадцем із балканським корінням, працював у банку, а найбільшим захопленням свого життя вважав альпінізм. Ніколас часто повторював синові: "Коли ти підко — рюєш якусь вершину, відчуваєшся богом. Це неможливо передати звичайними словами!" Дейв дуже любив свого батька і потай мріяв, коли виросте, теж піднятися на якусь скелю, щоб

відчути себе богом. Але, на жаль, цей екстремальний вид спорту виявився для Ніколаса фатальним. Шість років тому під час сходження на одну з вершин у провінції Британська Колумбія він зірвався зі скелі й загинув. Це стало величезною трагедією для їхньої родини. Дейв відмовлявся вірити, що батько вже ніколи не повернеться до них, не водитиме його в гори, не розповідатиме на ніч різні цікаві історії про супер—героїв. Хлопець на якийсь час замкнувся в собі, переселився у світ сновидінь і уяви, адже там йому було значно комфортніше, ніж у світі реальному. Бо в реальному світі Дейв почувався птахом без одного крила. Інша річ — сни: у снах він літав навіть без крил, підкорюючи вершини найвищих гір, тільки не земних, ні — не тих, які любив його батько, а інших — які були високо над хмарами...

Після смерті Ніколаса Кетрін стала по-особливому уважною до сина. Тривалий час вона водила його до дитячого психолога і щодня повторювала, що його тато насправді не помер, а просто став зіркою на небі, яка щоночі дивиться на них із небес. Дейв розумів, що все це — банальні казочки, які зазвичай розповідають дітям, коли помирає хтось із їхніх рідних. Хоча й знав: мамі не набагато легше, ніж йому, просто мама намагається з останніх сил приховати свій біль, а ще — зробити усе можливе й неможливе, тільки б Дейв нарешті вийшов із власної мушлі. Вона змінила помешкання і район, у якому вони жили. Змінила роботу й оточення. І за пів року після смерті Ніколаса Дейв таки повернувся до звичного життя, в якому було так багато всього, що він любив. Не було тільки батька.

"Йому подобалося почуватися богом на землі. Можливо, тепер він живе серед справжніх богів", — утішав себе подумки хлопець.

* * *

Дейв дуже любить свою маму і пишається нею. Зараз їй тридцять п'ять років, проте на вигляд вона й досі мов студентка— першокурсниця. Якби їм у школі поставили завдання написати твір на тему "Моя мама", він почав би його приблизно так:

У моєї мами виразні зелені очі, доглянута і гладенька шкіра обличчя, чарівна білосніжна усмішка, густе каштанове волосся і ніжний голос. Якщо придивитися до її обличчя пильніше, то можна розгледіти тоненькі зморшки на кутиках очей і вуст. Вона часто усміхається і випромінює якесь особливе внутрішнє світло. Моя мама — красива від природи. Вона майже ніколи не користується косметикою. Хіба що злегка підфарбовує вії і уста...

Звісно, потім він написав би про те, що Кетрін — художниця і що останні чотири роки працює ще й дизайнеркою в одній рекламній агенції.

Цьогоріч, коли хлопець змінив школу, із ним стався курйозний випадок.

Якось Кетрін заїхала по нього ввечері після уроків, щоб вони могли разом відвідати виставку її колеги-художника.

— У тебе класна дівчина, друже! — сказав йому наступного дня однокласник Пол, підморгнувши й усміхнувшись із якоюсь особливою пошаною.

— Дякую, але то була моя мама, — відказав Дейв. А коли розповів про цей випадок удома, вони з мамою довго сміялися.

У свої неповні тринадцять Дейв був доволі високий на зріст, мав широкі плечі й натреновані м'язи. Мама поряд із ним справді здавалася маленькою беззахисною дівчинкою.

Кетрін часто запрошували на різні міжнародні пленери, виставки й семінари. І майже завжди вона возила із собою сина. Сподівалася, що з часом і в ньому прокинеться любов до образотворчого мистецтва. Та непосидючому Дейвові малювання здавалося надто нудним заняттям. Інша річ — музика. Вона його вабила змалку. У шість років він самотужки навчився грати на сопілці, яку йому подарував мамин брат, дядько Юрко. Усі довкола дивувалися. Одначе Дейв не розумів, що тут складного. Він просто відтворював ті звуки, які часто чув у своїх снах.

Коли Дейв уперше прийшов до української недільної школи, одразу ж зачарував усіх своєю грою. Його почали запрошувати мало не на всі свята й урочисті заходи, які проводила українська громада в Торонто, а пізніше — і в інших містах Канади. І мама, остаточно примирившись із думкою, що її син не стане художником, записала його до музичної школи.

Проте музика була далеко не єдиним захопленням хлопця. Від батька йому передалася неабияка любов до спорту. Дейв обожнював рух, любив бігати, стрибати, плавати, кататися на велосипеді, лижах, скейті й роликах, грати в хокей, футбол, ходити в гори і просто бігати.

А ще він любив літати на літаках. Адже лише там, у небі, пробуджувалося оте ні з чим не порівнянне відчуття власної всемогутності, лише там з'являлася його солодка мрія, що радше нагадувала якийсь напівзабутий, розмитий в імлі, загублений поміж хмар спогад із далекого минулого. Дейв ніколи й нікому не розповідав про це.

Кожен із нас має право на власні таємниці.

* * *

Рік тому на одному з мистецьких заходів, які проводила українська громада в Торонто, його мама познайомилася з дядьком Романом. Він був старшим від мами на сімнадцять років. Високий і стрункий чоловік, по-старомодному галантний і уважний. Носив окуляри, мав темне з просивинами волосся, охайно підстрижені вуса й борідку. Любив убиратися у вишиті сорочки й вишукані костюми з краватками, а черевики його завжди були вичищені до блиску. Дядько Роман теж був удівцем, мав дорослу доньку і двох онуків. А його батьки, вихідці з Галичини, переїхали до Канади ще наприкінці 1950-х років.

Дізнавшись, що Кетрін — художниця, Роман забажав подивитися на її картини і, можливо, придбати щось для своєї нової кав'ярні, яку збирався відкрити в центрі Торонто. Мамі не залишалося нічого іншого, як запросити його на вечерю, адже всі її картини зберігалися вдома, в одній із кімнат, яку Кетрін гордо називала "майстернею", хоч насправді ніколи там і не працювала. Свої картини вона зазвичай писала на балконі в кухні, де стояли кілька мольбертів і шапка з малярським причандаллям. "Майстерня" ж була радше складом, де зберігалися готові роботи. Побачивши мамині картини, дядько Роман не зміг приховати свого захвату. А рівно за тиждень знову

прийшов до них на вечерю із величезним букетом світло-рожевих троянд. Мама одягнула нову сукню і підфарбувала очі. За вечерею вони розповідали одне одному різні кумедні історії й щиро сміялися. Дейв давно не бачив маму такою щасливою, як того вечора. Уранці наступного дня Кетрін із головою поринула у творчість. За день написала аж дві картини. Одну з них — для дядька Романа.

* * *

За свої неповні тринадцять років завдяки батькам Дейв устиг облітати добрячу частину світу. Побував у Бразилії, Австралії, Єгипті, у Сполучених Штатах Америки, кілька разів мандрував Європою, бачив Лондон, Рим, Париж. Не кажучи вже про рідну Канаду, яку об'їздив уздовж і впоперек. А от в Україні ще не бував.

Дейв запитував маму, бабусю й дідуся, чому вони жодного разу не відвідали свою батьківщину. Мама відповідала коротко, мовляв, нема коли. А бабуса — що немає до кого їхати, адже її батьки давно померли, а з іншими родичами вона втратила зв'язок. Дід Василь нічого не відповідав — опускав очі і якимось тужливо усміхався.

Але ось несподівано до Кетрін через соцмережі озвалася однокласниця Юля. Із Юлею вони колись були найкращими подругами — ходили разом у садочок, а потім у школі сиділи за однією партою. Батьки Юлі розлучилися, і дівчинка жила з мамою, яка працювала лікаркою в районній поліклініці. Обидві дівчинки любили малювати й часто проводили вільний час за цим заняттям. Разом святкували всі свята, влітку їздили в табори, кілька разів Юля запрошувала Катрусю в село до своїх баби й діда.

Коли Кетрін їхала до Канади, дівчата пообіцяли одна одній, що збережуть свою дружбу, незважаючи на всі відстані й кордони. Перші кілька років вони й справді активно листувалися — описували все, що відбувалося в їхніх життях,

КІНЕЦЬ ОЗНАЙОМЧОГО ФРАГМЕНТУ.